

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 05 Mayıs 2026
Sayı: 1643

10/4156

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen gerekçelerle, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca, Türkiye'de faaliyet gösteren vakıf üniversitelerine ilişkin hususların araştırılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

AŞKIN GENÇ
KATİSERİ MV.

Ali Kemal Altay
Antalya MV.

Engin ALTAY

Engin ALTAY

CHP İstanbul Milletvekili

İlhami Çöğür AYĞÜN
Tekirdağ MV.

Murat GENÇ
Samsat MV.

Veli Atebağ
Malatya MV.

Ayşin Başkeçli
Bartın MV.

Sevil Erol Kılıç
İzmir MV.

Nurhayat Altın Kayışlı
Bursa MV.

Melih MERİÇ
Gaziantep MV.

Müzeyyen Serkin
Adana MV.

Sücrü Çorbacı
Antalya MV.

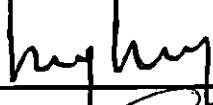
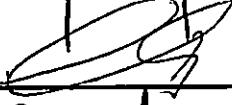

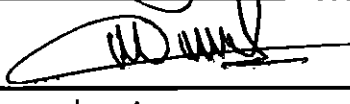
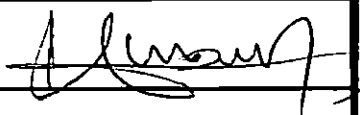
Balal Bilge
Adanay MV.

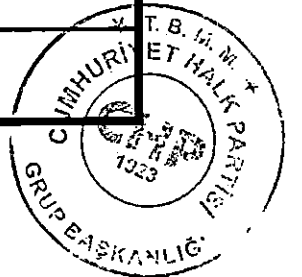
Özgür KARABAT
İstanbul MV.

Aykut KAYA
Antalya MV.

Rahim Akın TURAN
CHP T.B.M.M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ 1923 GRUP BAŞKANLIĞI

1643 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Harun Özpınarlı	Kocaeli	
2 Hüseyin Yıldız	Aydın M.K.	
3 Neuman Yıldırım Koca	Hatay	
4 Mehmet Sabıroğlu	Görüm	
5 İzzet Akbulut	Burdur	
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

GEREKÇE

Türkiye’de yükseköğretim sistemi içerisinde vakıf üniversitelerinin sayısı ve öğrenci sayısı son yıllarda hızlı bir artış göstermiştir. Bu artış, yükseköğretime erişim bakımından önem arz etmekle birlikte; eğitim-öğretim kalitesi, akademik yeterlilik, mali şeffaflık ve kamu yararı açısından ciddi tartışmaları da beraberinde getirmiştir.

Vakıf üniversitelerinin önemli bir bölümü, kamuya ait taşınmazların tahsisi, vergi muafiyetleri, teşvik ve çeşitli mali destekler yoluyla doğrudan ya da dolaylı olarak kamu kaynaklarından yararlanmaktadır. Buna karşın bu kaynakların tahsis ve kullanımında etkinlik, eşitlik, denetlenebilirlik ve hesap verilebilirlik ilkelerinin ne ölçüde sağlandığı hususunda kamuoyunda yeterli açıklık bulunmamaktadır.

Bunun yanı sıra; bazı vakıf üniversitelerinde öğrenci sayıları ile akademik kadro sayıları arasında ciddi dengesizlikler, güvencesiz akademik istihdam, bilimsel araştırma faaliyetlerinin sınırlılığı ve yükseköğretimin ticarileşmesi yönünde uygulamalar olduğu yönünde eleştiriler gündeme gelmektedir.

Ayrıca, vakıf üniversitelerinin kurucusu olan vakıfların yapısal özellikleri, örgütlenme biçimleri ve faaliyet alanları ile bu yapıların üniversite yönetim süreçlerine etkisi; Anayasa’da güvence altına alınan laiklik, bilimsel özgürlük, eşitlik ve demokratik hukuk devleti ilkeleri bakımından dikkatle ele alınması gereken bir başka başlıktır.

Yükseköğretim hizmetinin kamusal niteliği gereği, vakıf üniversitelerinin faaliyetlerinin Cumhuriyetin temel nitelikleri ve kamu yararı gözetilerek Meclis denetimine tabi tutulması bir zorunluluk hâline gelmiştir.

Bu Meclis Araştırması ile;

- Vakıf üniversitelerinde yürütülen ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim programlarının akademik yeterliliğinin; müfredatların bilimsel ölçütlere, ulusal ve uluslararası akreditasyon standartlarına uygunluğunun incelenmesi,
- Vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrenci sayıları, bursluluk oranları, kontenjan planlamaları ile öğretim üyesi ve öğretim elemanı sayılarının; unvan dağılımları, çalışma koşulları ve istihdam güvenceleri bakımından değerlendirilmesi,
- Araştırma faaliyetlerinin düzeyi, bilimsel üretim kapasitesi, akademik özgürlük ve ifade hürriyeti ortamının varlığı ile üniversite bileşenlerinin yönetime katılım mekanizmalarının değerlendirilmesi,
- Vakıf üniversitelerinin; uluslararası üniversite sıralamaları ile bilimsel üretim, araştırma kapasitesi ve akademik etki göstergeleri bakımından dünya üniversiteleri arasındaki konumları ile Türkiye’deki kamu üniversiteleriyle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi,
- Üniversitelere ait kampüsler, binalar, laboratuvarlar, kütüphaneler ve sosyal alanların öğrenci ve akademik ihtiyaçlara uygunluğunun ortaya konulması,

- Vakıf üniversitelerinin yararlandığı kamu arazileri, bina tahsisleri, vergi muafiyetleri, teşvik ve desteklerin kapsamı, süresi ve hukuka uygunluğu ile bu kaynakların hangi amaçlarla kullanıldığının belirlenmesi,
- Vakıf üniversitelerinin kurucusu olan vakıfların tüzükleri, yönetsel yapıları, gelir kaynakları ve faaliyet alanlarının; üniversite yönetimine etkileri ve kamu yararı ilkesi bakımından değerlendirilmesi,
- Vakıf üniversitelerinin ve kurucu vakıfların faaliyetlerinin; laiklik, bilimsel eğitim, eşitlik, çoğulculuk ve demokratik toplum ilkeleriyle uyumlu olup olmadığının tespit edilmesi,
- Vakıf üniversitelere ilişkin mevcut yasal düzenlemeler ile YÖK ve diğer yetkili kurumların denetim mekanizmalarının etkinliğinin değerlendirilerek gerekli yasal ve idari düzenleme önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yukarıda belirtilen hususların kapsamlı biçimde incelenmesi, tespit edilen sorunların giderilmesine yönelik önerilerin geliştirilmesi ve vakıf üniversitelerinin yükseköğretim sistemine kamu yararı temelinde katkı sunmasının sağlanması yükseköğretim sistemimiz açısından önemli bir zorunluluk haline gelmiştir.

